

Jak doszło do ustanowienia święta Bożego Ciała?

W dzisiejszej Belgii, w Mont-Cornillion niedaleko Liege (ówczesne Leodium), młoda zakonnica augustiańska Julianna otrzymała w latach 1209-11 objawienia, podczas których Pan Jezus prosił o ustanowienie święta Bożego Ciała. Zwierzyła się z nich swemu spowiednikowi. Ten jednak zareagował stwierdzeniem: – Po co nowe święto? Ustanowienie Najświętszego Sakramentu obchodzi się uroczyście w Wielki Czwartek, a Eucharystia czczona jest codziennie w odprawianych Mszach św.

Po dwudziestu latach, kiedy Julianna została przełożoną klasztoru, ponownie przekazała tę prośbę archidiakonowi katedry w Liege – Jakubowi. Za jego namową miejscowy biskup Robert w roku 1246 ustanowił święto Bożego Ciała dla swej diecezji. Dekret biskupa wywołał zastrzeżenia miejscowego duchowieństwa, gdyż wielu nie podobała się ta nowa pobożność. Dlatego jego następcą uroczystość zniósł. Archidiakon Jakub odwołał się jednak do przebywającego wówczas na tych terenach legata papieskiego, dominikanina Hugona z Saint-Cher. Ten nie tylko pochwalił pomysł, ale polecił (1253) wprowadzenie święta w diecezjach podległych jego jurysdykcji.

Opatrzność sprawiła, że archidiakon Jakub z Liege został w roku 1261 wybrany papieżem. Jako Urban IV rządził Kościołem zaledwie 3 lata, ale pod koniec pontyfikatu, 11 sierpnia 1264 r., bullą „Transiturus” polecił obchodzić święto Bożego Ciała w całym Kościele. Do podjęcia tej decyzji przyczyniła się wieść o cudzie, jaki zdarzył się w roku 1262 w miejscowości Bolsena, położonej 100 km na północ od Rzymu, w sanktuarium św. Krystyny, kiedy przez nieostrożność kapłana kilkanaście konsekrowanych kropli wylało się na korporał i zamieniło w krew, która pozostawiła na nim ślady. W 1264 r. przeniesiono skrwawiony korporał w uroczystej procesji z sanktuarium w Bolsenie do kaplicy w katedrze w odległym o 20 km mieście Orvieto (w tym okresie rezydował tam przez kilka lat papież).

Korporał można dziś oglądać w relikwiarzu w kaplicy katedry w Orvieto. W uroczystość Bożego Ciała ulicami tego miasteczka przechodzi procesja, w której bierze udział kilkuset mieszkańców w strojach z XIII wieku, co stanowi również niezwykle atrakcyjną turystyczną.

Św. Tomasz z Akwinu napisał na tę okoliczność piękne teksty: tzw. oficja mszalne i brewiarzowe. Stanowią one wspaniały pomnik – zarówno teologiczny, jak i poetycki – kultu eucharystycznego, jak ożywiał ludzi tamtej epoki. Opowiadano, że papież Urban IV polecił ułożenie tych oficjów jednocześnie dominikaninowi Tomaszowi z Akwinu oraz uczonemu franciszkaninowi Bonawenturze, aby mógł wybrać najpiękniejsze z nich. Kiedy w obliczu papieskiego dworu jako pierwszy zaczął czytać swój tekst św. Tomasz, Bonawentura słuchał zachwycony i w miarę czytania ukradkiem darł swój rękopis na drobne kawałki. Gdy papież poprosił go o zaprezentowanie jego tekstu, wskazał na podarte szczątki i oświadczył, że nie czuje się na siłach współzawodniczyć z Tomaszem.

Śmierć Urbana IV (+1264) przeszkodziła ogłoszeniu papieskiego dekretu. Wieść jednak o tej decyzji rozeszła się po Europie i tak np. już w latach 1270-79 urządzano okazałe procesje w Kolonii. Wprowadzały je i inne miasta. Nowa forma eucharystycznej pobożności zyskiwała coraz liczniejszych zwolenników. Dopiero jednak papież Jan XXII, 50 lat później, w roku 1317, ogłasza bullę Urbana IV.

Święto Bożego Ciała przyjmuje się szybko w całym Kościele. Na ulice miast Italii, Francji, Anglii, Hiszpanii, Niemiec, Polski wychodzą eucharystyczne procesje. Wkrótce w uroczystość

Bożego Ciała mają one miejsce we wszystkich parafiach. Biorą w nich udział władze miejskie, wojsko, cechy rzemieślnicze, liczne bractwa ozdabia się domy, a ulice, po których ma przechodzić procesja, dekoruje się dywanami z kwiatów.

Tworzenie się tej nowej formy eucharystycznego kultu należy widzieć w kontekście zagrożeń nękających ówczesnych ludzi: epidemii i wojen. Procesje eucharystyczne wyrugują z czasem tak popularne przedtem procesje biczowników, które miały odwracać nieszczęścia.

W Polsce pierwsza z procesji Bożego Ciała przeszła ulicami Krakowa w roku 1320 i prawdopodobnie w tym samym roku lub niedługo potem podobne procesje urządono w Gnieźnie, Poznaniu, Wrocławiu, Płocku. Ceremoniał katedry płockiej, pochodzący z XIV w., podaje pierwszy opis takiej procesji w Polsce.

W Rzymie przygotowano procesję Bożego Ciała po raz pierwszy w 1350 r. Od 1305 r. do 1377 r. papieże rezydują nie w Rzymie, lecz we Francji, w Awinionie. Rzym popada w ruinę, papieństwo przeżywa kryzys tzw. niewoli awiniońskiej. Jedynym znakiem jedności Kościoła w tych czasach zamętu, sporów i podziałów jest Eucharystia. W 1381 r. Bonifacy IX poleca wprowadzić święto Bożego Ciała wraz z procesją tam, gdzie nie było ono jeszcze obchodzone.

Wychodząc dziś na ulice z procesją, której centrum jest Najświętszy Sakrament, nie tylko pragniemy złożyć hołd Chrystusowi i ponowić oświadczenie naszej wierności Przymierzu, którego ten Sakrament jest przypomnieniem i aktualizacją, lecz pragniemy także wprowadzać Zmartwychwstałego w świat, który tak bardzo potrzebuje Jego oczyszczających, uzdrawiających mocy.

Źródło: <https://www.niedziela.pl/artukul/1611/Jak-doszlo-do-ustanowienia-swiet-a-Bozego>